

Szanowni Państwo,

w związku z odwołaniem się przez PTTTB do listu Grupy Roboczej pracującej nad ustawą, w imieniu sygnatariuszy tej wiadomości, 33 stowarzyszeń, chcielibyśmy się odnieść do kilku kwestii, a mianowicie:

1. wskazać, że różne modele samorządu są prawnie dopuszczalne, lecz muszą wykazać się celowością i funkcjonalnością, niezbędną aby przekonać ustawodawcę, że dany model chroni interes publiczny czyli dobro osób korzystających z psychoterapii. Jest to warunkiem wyrażenia zgody przez ustawodawcę na przyznanie grupie zawodowej statusu zawodu zaufania publicznego. Ustawodawca deleguje wtedy uprawnienia administracyjne Państwa na samorząd zawodowy;
2. skrótkowo opisać dlaczego grupa robocza uważa model różnych podejść psychoterapeutycznych za bardziej funkcjonalny i chroniący interes publiczny niż model wieloizbowy (więcej szczegółowych informacji o znaczeniu ustawy samorządowej, zawodu zaufania publicznego i konkretnych rozwiązań projektu, będziemy publikować po sfinalizowaniu pracy nad projektem);
3. podkreślić współudział środowiska i wybitnych autorytetów prawa w tworzeniu projektu grupy roboczej. Oprócz bieżącej współpracy nad projektem, grupa robocza dysponuje ekspertyzą sygnowaną przez prof. Marcina Matczaka, przygotowaną przez zespół prawników z Praktyki Life Sciences Kancelarii DZP - Domański, Zakrzewski, Palinka.
4. wykazać, że projekt grupy roboczej zawiera regulacje chroniące różnorodność podejść psychoterapeutycznych i umożliwia zróżnicowanie szkolenia w ramach jednego samorządu;
5. podkreślić, że grupa robocza nie proponowała w projekcie niepokojących PTTTB zapisów dotyczących unifikacji szkolenia oraz, że proponowała regulacje podawane przez PTTTB jako istotne dla podejścia poznawczo-behawioralnego, jak nabór związany z zawężonym kryterium wykształcenia bazowego oraz wymóg 100 h doświadczenia własnego, czyli odmiennie niż dla pozostałych grup podejść (szerszy dostęp w zakresie zawodu bazowego z założeniem dodatkowego szkolenia w zakresie podstaw psychologii i medycyny w czasie szkolenia oraz min. 250 h doświadczenia własnego). Zróżnicowana ścieżka uzyskania tego samego prawa do wykonywania zawodu jest nie tylko prawnie możliwa, ale też stosowana w praktyce.
6. podkreślić, że projekt grupy roboczej zawiera zapisy zabezpieczające odpowiednie wymagania wobec szkolących się kandydatów przygotowujących się do zawodu psychoterapeuty : uwzględnienie różnic w wykształceniu bazowym oraz wymóg minimum 250 h doświadczenia własnego psychoterapeuty. Jednocześnie pragniemy przypomnieć, w odniesieniu do zgłaszanych wcześniej postulatów, że zróżnicowana ścieżka uzyskania tego samego prawa do wykonywania zawodu jest prawnie możliwa, w tym istnieje możliwość wprowadzenia innych kryteriów minimalnych dotyczących doświadczenia własnego wobec osób szkolących się w szkołach psychoterapii akredytowanych przez PTTTB (100 h doświadczenia własnego; wymóg jednego z sześciu zawodów bazowych, bez dodatkowych modułów w trakcie szkolenia psychoterapeutycznego).
7. Potwierdzić, że zgodnie z Konstytucją RP jedynie ustawa samorządowa pozwala na sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu poprzez ochronę tajemnicy zawodowej, sądownictwo dyscyplinarne, obowiązkową przynależność do samorządu.

Regulacja zawodu oparta na samym rejestrze nie daje takich możliwości. W związku z tym, że psychoterapeuta podczas wykonywania zawodu uzyskuje dostęp do

Rozwinięcie:

1. Grupa robocza zapoznała się z opinią prof. Gutowskiego i proponowanymi rozwiązaniami. Przygotowana została również ekspertyza sygnowana przez prof. Marcina Matczaka, przygotowana przez zespół prawników z Praktyki Life Sciences Kancelarii DZP - Domański, Zakrzewski, Palinka, w której kancelaria odniosła się m.in. do propozycji modelu wieloizbowego proponowanego przez PTPPB i prof. Gutowskiego.
2. Ekspertyza DZP wykazała, że prawnie możliwe są różne modele, zgodne z art. 17.1 Konstytucji. **Grupa robocza jasno napisała, że model wieloizbowy, jak również dwustopniowy (szkolenie ogólne i modalnościowe) oraz wybrany przez grupę model różnych podejść psychoterapeutycznych są prawnie dopuszczalne.** W przywołanym przez PTPPB wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18.10.2010 Sygn. Akt K 1/09 czytamy, że: „Ewentualny pluralizm samorządów zawodowych musiałby mieć na celu ochronę interesu publicznego, a w szczególności wynikać z przekonania ustawodawcy, że interes ten będzie lepiej chroniony przez kilka samorządów dla danego zawodu... Poza tym powoływane równoległe struktury musiałby być wyposażone w cechy umożliwiające im reprezentację osób wykonujących dany zawód i sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem tego zawodu.” Oznacza to, że sama dopuszczalność prawna danego rozwiązania nie jest wystarczająca, aby ustawodawca uznał dane rozwiązanie za celowe i funkcjonalne. Profesor Gutowski w swojej ekspertyzie wnosił, iż na podstawie dostarczonych przez zleceniodawcę informacji można wysnuć wniosek, że różnice w modalnościach przemawiają za regulowaniem podejść jako odrębnych zawodów i dalej idąc za tym argumentem - odrębnych izb.

3. Jest wiele przykładów w polskim prawodawstwie wskazujących na istnienie możliwości różnych dróg dojścia do tego samego Prawa Wykonywania Zawodu (PWZ) np. radcą prawnym można zostać w drodze ukończenia aplikacji radcowskiej i zdania egzaminu

lub uzyskując odpowiedni tytuł naukowy; geodetą można zostać po 1 roku praktyki i ukończeniu studiów wyższych II stopnia lub 2 latach praktyki i ukończeniu studiów I stopnia lub 6 latach praktyki i ukończenia szkoły średniej itd. (Przykłady z ekspertyzy DZP).

4. Analogicznie do rozwiązania prawnego zastosowanego w zawodzie geodety, **grupa robocza proponowała, że nabór na szkolenie w podejściu poznawczo-behawioralnym, zgodnie z wyrażonymi przez przedstawicieli tego podejścia oczekiwaniami, wymaga ukończenia studiów kierunkowych wskazanych przez PTPB - mgr psychologii, czy tytułu zawodowego lekarza oraz 4 innych kierunków i jednocześnie wymagane byłoby 100 h terapii własnej. Wymóg dla pozostałych modalności obejmowałby uzyskanie tytułu mgr lub tytułu zawodowego lekarza i jednocześnie ukończenie modułu z podstaw psychologii i medycyny mających zastosowanie w psychoterapii dla osób, których wykształcenie bazowe tego nie obejmuje. Psychoterapeutów z pozostałych 4 grup podejść obowiązuje minimum 250 h godzin psychoterapii własnej lub doświadczenia własnego.** Warto dodać, że obecne regulacje dotyczące specjalizacji również wprowadzają rozróżnienie ilości godzin psychoterapii dla terapeutów poznawczo-behawioralnych i pozostałych modalności.
5. Przyjmujemy za ważne **wymaganie od kandydatów do zawodu uzyskanie tytułu magistra lub tytułu zawodowego lekarza i jednocześnie ukończenie modułu z podstaw psychologii i medycyny mających zastosowanie w psychoterapii, dla osób, których wykształcenie bazowe nie obejmuje tych składników szkolenia. Powinien on zostać zrealizowany w pierwszym okresie szkolenia psychoterapeutycznego. Według konsensusu stowarzyszeń z grup podejść poza poznawczo-behawioralnym, psychoterapeutów powinno obowiązywać minimum 250 h godzin psychoterapii własnej lub doświadczenia własnego, ze względu na potwierdzoną naukowo rolę przygotowania kandydata do zawodu, zapewniającego zarówno bezpieczeństwo osób korzystających z psychoterapii, jak i osób wykonujących ten zawód (m.in. ograniczenie ryzyka wtórnej traumatyzacji). Jak wspomniano, możliwe jest uwzględnienie innych kryteriów w wypadku szkolenia w poszczególnych podejściach, w tym ograniczenia listy zawodów bazowych lub innych kryteriów minimalnych poszczególnych elementów szkolenia.**
6. Wspólny samorząd nie wymusza istnienia jednolitych kryteriów naboru do szkolenia ani jednolitego szkolenia. **Projekt grupy roboczej nie zakłada szkolenia z psychoterapii ogólnej. Tzw. model dwustopniowy (szkolenie ogólne i modalnościowe) został przez grupę odrzucony.**
7. Projekt grupy roboczej powstaje w ścisłej współpracy środowiska psychoterapeutów, stowarzyszeń reprezentujących większość polskich psychoterapeutów i kancelarii prawnej, dając w potrzebnym zakresie wsparcie wybitnych prawników oraz legislatorów. Każdy artykuł projektu jest sprawdzany prawnie, a współpraca środowiska pozwala na wypracowywanie rozwiązań potrzebnych do współdziałania i poszanowania autonomii podejść.
8. Propozycja ustawy regulującej samo powstanie rejestru została uznana przez Grupę roboczą za niewystarczającą z punktu widzenia ochrony tajemnicy zawodowej, potrzeby stworzenia sądownictwa dyscyplinarnego oraz pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu. Takie możliwości daje jedynie ustawa samorządowa oparta na art. 17.1 Konstytucji. Zawód, którego wykonywanie wiąże się z dostępem do osobistych i poufnych informacji o osobie korzystającej z psychoterapii wymaga nadania zawodowi rangi i ochrony zawodu zaufania publicznego i pieczy samorządu zawodowego. Ustawa regulująca sam rejestr tego nie umożliwia.

Chcemy jednocześnie wyrazić, że głęboko ubolewamy nad językiem opisującym pracę Koleżanek i Kolegów Psychoterapeutów w innych podejściach jako usługi coachingowo-rozwojowej, pomijając naukowe podstawy pracy w innych nurtach. Mimo wystąpienia PTPB

z prac grupy nadal możliwe jest włączenie ugłoszonych przez PTTTB postulatów. Dobro osób korzystających z psychoterapii, autonomia szkolenia w poszczególnych podejściach psychoterapeutycznych i zagwarantowanie jakości oraz know how uznanych w Polsce i na świecie metod pracy psychoterapeutycznej jest nadrzędnym celem pracy grupy roboczej. Mamy nadzieję, że te cele pozwolą znaleźć drogę do ustanowienia dobrej regulacji zawodu psychoterapeuty.

Z pozdrowieniami,

Przedstawiciele stowarzyszeń współpracujących w ramach grupy roboczej:

- Federacja Towarzystw Psychoanalitycznych
- Instytut Analizy Grupowej Rasztów
- Instytut Psychoanalizy i Psychoterapii
- Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
- Instytut Studiów Psychoanalitycznych im. Hanny Segal
- Katowicki Instytut Psychoterapii
- Krakowskie Koło Psychoanalizy Nowej Szkoły Lacanowskiej
- Polska Federacja Psychotraumatologii
- Polska Rada Psychoterapii Związek Stowarzyszeń (PRP)
- Polskie Stowarzyszenie Integracji Psychoterapii
- Polskie Stowarzyszenie Neuro-Lingwistycznej Psychoterapii
- Polskie Stowarzyszenie Psychoterapeutów i Praktyków Psychologii Procesu
- Polskie Stowarzyszenie Psychoterapii Integracyjnej
- Polskie Stowarzyszenie Psychoterapii Tańcem i Ruchem
- Polskie Stowarzyszenie Rozwoju Psychoterapii
- Polskie Towarzystwo Integracyjnej Psychoterapii Doświadczeniowej i Edukacji Społecznej INTRA
- Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychoanalitycznej
- Polskie Towarzystwo Psychologii Analitycznej
- Polskie Towarzystwo Psychoanalizy Jungowskiej
- Polskie Towarzystwo Psychoanalityczne
- Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychodynamicznej
- Polskie Towarzystwo Psychoterapii Gestalt
- Polskie Towarzystwo Psychotraumatologii
- Polskie Towarzystwo Psychoterapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniu
- Polskie Towarzystwo Psychoterapii Integratywnej
- Polskie Towarzystwo Psychologii Procesu
- Sekcja Naukowa Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego
- Sekcja Naukowa Terapii Rodzin Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego
- Sekcja Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
- Stowarzyszenie Edukacji Człowieka Dorosłego
- Stowarzyszenie Od Do
- Stowarzyszenie Psychologów Chrześcijańskich
- Wielkopolskie Towarzystwo Terapii Systemowej